

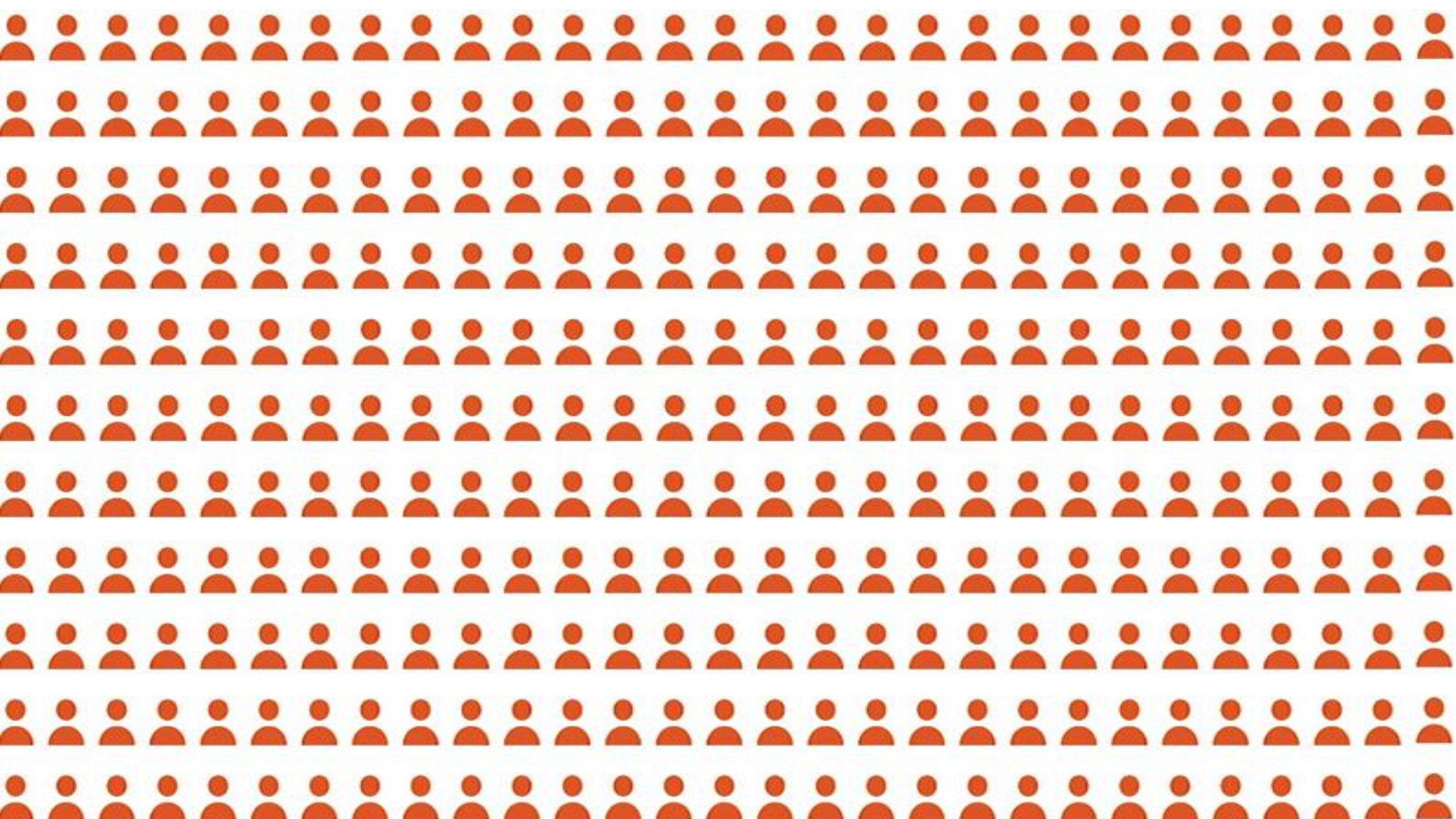
Politisk påvirkning

Anne Synnøve Nilsen
Rådgiver Utdanningsforbundet Vestland

Pølser og politikk – makt og kamp

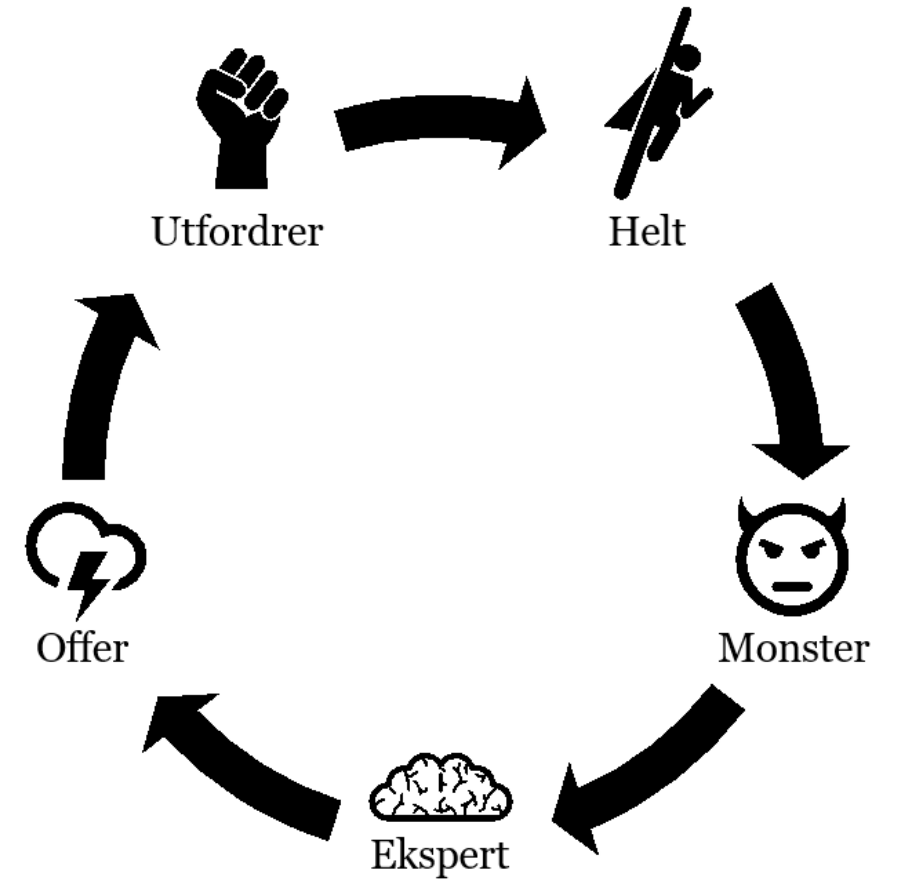
VÅR STYRKE 1

VÅR STYRKE 2

Eksperten i midten

LÆRERSTEMMEN

NYE FOLK! GRIP DEN
MULIGHETEN

Gjør en politiker kjempegod!

Politikarar er (nesten) heilt vanlege menneske

POLITIKAR PÅ FRITIDA RÅDMANNEN / ADM.

Hvordan få mest mulig gjennomslag?

DYSTRE UTSIKTER...

Dyrtiden knekker kommunene – stikker barn og unge med sparekniven

Renteøkninger, dyr mat og høye strømpriser gjør dramatiske innhugg i norske kommunebudsjetter. – Rundt en tredjedel av kommunene sliter, sier KS-lederen.

https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/drastiske-kuttforslag-i-norske-kommuner_-barn-og-unge-rammes-hardt-1.16637184

André Rajan Kolve
Journalist

Veronica Westhrin
Journalist

Philip Hofgaard
Fotograf

Vi rapporterer fra Bamble/Oslo

Publisert i går kl. 21:15
Oppdatert i går kl. 21:30

Dystre utsikter...

- Samanlikna med tilsvarende kommunar, brukte Alver over 200 millionar kroner meir på oppvekst og helse og omsorg i fjor, og 154 millionar kroner meir enn landssnittet.
Dei to tenestoområda står for kring tre fjerdedelar av kommunen sitt budsjett. Administrasjonen har vore klare på at her må det takast grep.
Eitt av dei er å gjera endringar i skulestrukturen. Alver har 22 barne- og ungdomsskular, enkelte av dei ganske små. Og om ti år er det venta å vera 1000 færre elevar i skulane. Det er ein nedgang på 25 prosent.
Samstundes aukar behova innan helse og omsorg. Der må kommunen bruka meir pengar framover, og samstundes finna rom for å spare.
Kommunen vil neppe koma utanom å gjera grep som smertar. Det blir ikkje ein lett prosess, seier Sekkingstad.
- Me veit alle at me må ta tøffe grep, og me kjem til å gjera det. Det er ingen av oss som ønsker å stå i denne situasjonen, men no er me her.
Då er det viktig at prosessane vert gode og tillitsfulle, og at folk vert høyrde og får uttala seg, meiner ordføraren.
- Så er det me politikarane som må ta avgjerdene. Nokre av dei vil gå på tvers av det innbyggjarane vil og innspela me får. Men det er viktig at me tek avgjerdene etter å ha lytta.
- Det vil bli tøft og det vil merkast. Men det er viktig å seia at me leverer gode tenester i dag, og me skal halda fram med å gjera det.

VÅR STYRKE 3

Styring av barnehage- og skolesektoren

Rammestyring:

- både når det gjelder lov- og regelverk og finansiering

Økt handlingsrom for barnehage- og skoleeier

- forsvarlig, hensiktsmessig etc.

Lokale tillitsvalgtes betydning stadig mer sentral!

Opplæringsloven

- Bestemmelser i opplæringsloven som har betydning for ressurstilgangen til skolen:
 - Reglene om minstenorm for lærertetthet (kun grunnskole)
 - Kompetansekrav for tilsetting og undervisning (pågående høring om tilsetningskrav)
 - Forsvarlig gruppe-/klassestørrelse
 - Regler om særskilt språkopplæring og individuelt tilrettelagt opplæring
 - Krav til forsvarlig skoleledelse

Minstenormen for lærertetthet er "gulvet"

Uttrykker et forholdstall mellom antall elever og antall lærere på en skole:

- Er ikke et uttrykk for størrelsen på klassene
- Individuelle elevrettigheter som spesialundervisning og særskilt språkopplæring holdes utenfor

Regulerer et minstenivå:

- Hindrer ikke kommunen i å sette inn ekstra lærerressurser på skoler som har egne behov

Omfatter alle trinn i grunnskolen:

- En norm på noen trinn kan føre til flytting av lærerressurser fra de andre trinnene

Barnehageloven

- Bestemmelser i barnehageloven som har betydning for ressurstilgangen til barnehagene
 - Krav om styrer og pedagogisk leder
 - Krav til pedagogisk bemanning og grunnbemanning
 - Rett til spesialpedagogisk hjelp
 - Rett til egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne
 - Bemanning hele dagen? (Folkeopplysning – politikeropplysning)

Lokalt arbeid for styrkede normer, økt bemanning o.a.

Økt bemanning i barnehager med lang åpningstid

Ekstra barnehagelærer på topp

Laget rundt barn, elever og lærere

Ekstra ansatt med spesialpedagogiske kompetanse

Krav om bruk av vikarer

Støttepersonell

Tilstedeværende styrer

Bemannings- eller vikarpool

Helsesykepleier

Kortere åpningstid

Sentral for det økonomiske handlingsrommet

Opp til kommunene selv å utforme modellene

Stor variasjon i innretning og detaljeringsgrad:

- Betydningen av elevsammensetningen
- Utgifter til pedagogisk personale, administrasjon og ledelse og andre driftsmidler
- Sosioøkonomiske hensyn
- Spesialundervisning og minoritetsspråklige

Grunnleggende problemstilling

- Gir skolebudsjettet rom for en drift som er innenfor gjeldende lov- og regelverk?
- Gir skolebudsjettet handlingsrom for den enkelte skole til å tilby lovpålagt tilpasset undervisning og spesialundervisning?
- En god ressursfordelingsmodell fordeler midlene på en slik måte at skolene tilpasser sin aktivitet til dagens elevtall og utsikter til elevtall i tiden som kommer

Overordnede prinsipper

- En god ressursfordelingsmodell fordeler midlene på en slik måte at skolene tilpasser sin aktivitet til dagens elevtall og utsikter til elevtall i tiden som kommer
- Kriteriene i modellen må også reflektere den reelle kostnaden mellom skoler
- Ressursfordelingsmodeller bør inneholde en grunnressurs og en mer aktivitetsstyrt del

1. TA KONTAKT
2. PEIK PÅ PROBLEMA
3. VÆR DER TIL RIKTIG TID
4. BY PÅ LØYSING
5. VÆR TILGJENGELIG

Skriv ut en side A4-ark og del ut i møtet!

- Problemet
- Løsning
- Argumenter for
- Svar på motargument
- Prislapp

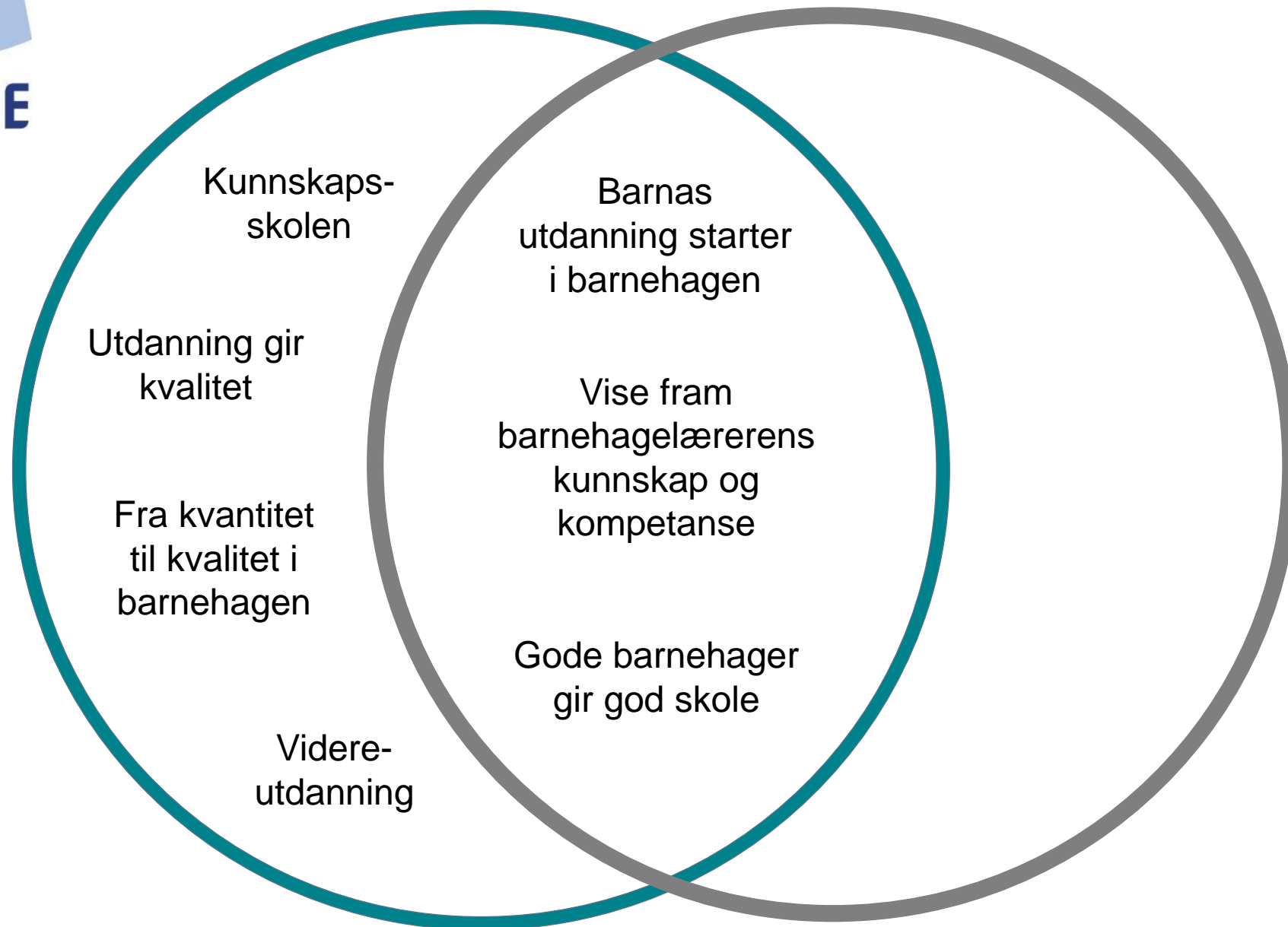
Tilpass kommunikasjonen!

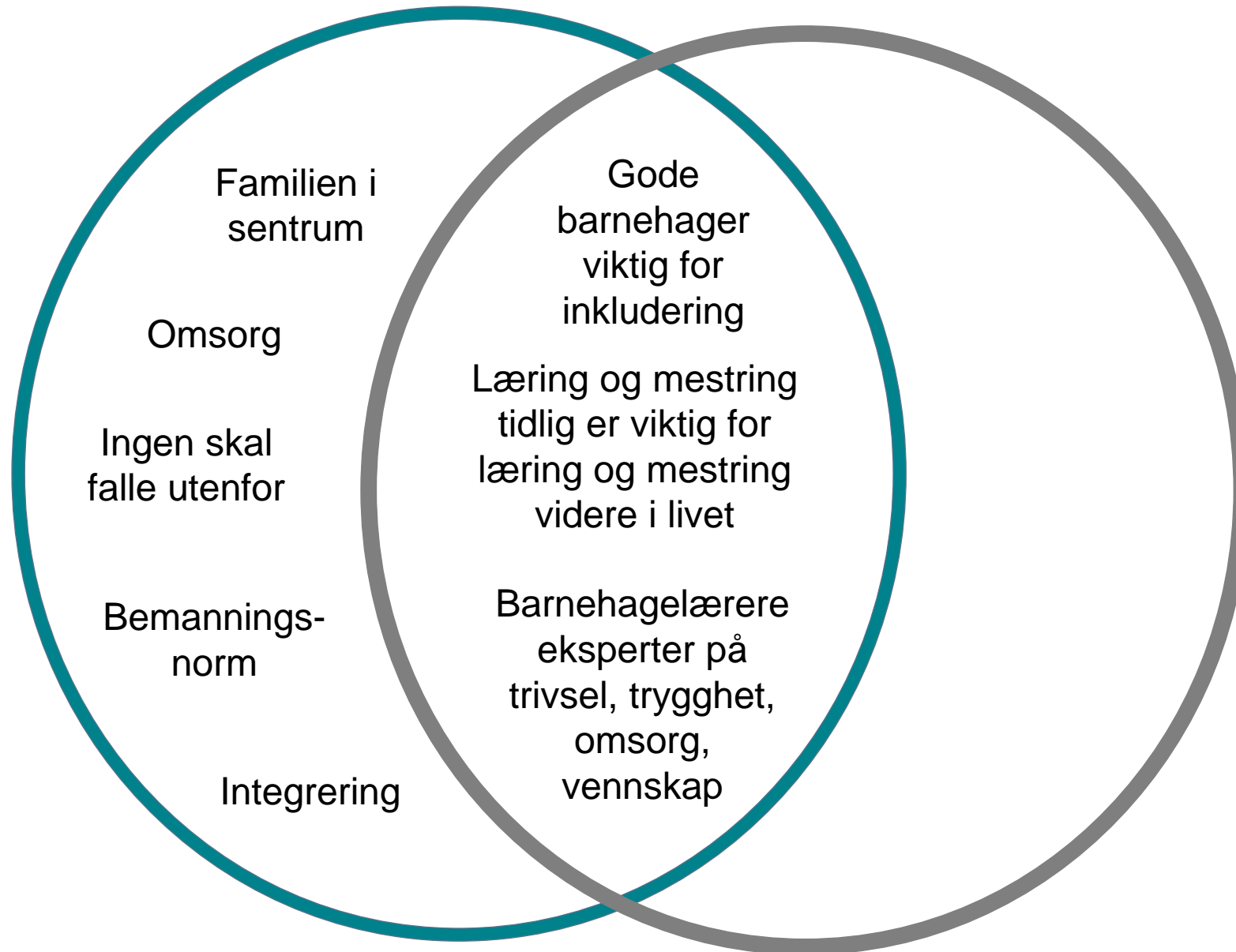
- Kjenn partiet, verdiene og retorikken
- Skap relevans og gjenkjennelighet

VÅR STYRKE 4

VÆR SKAMLAØS!

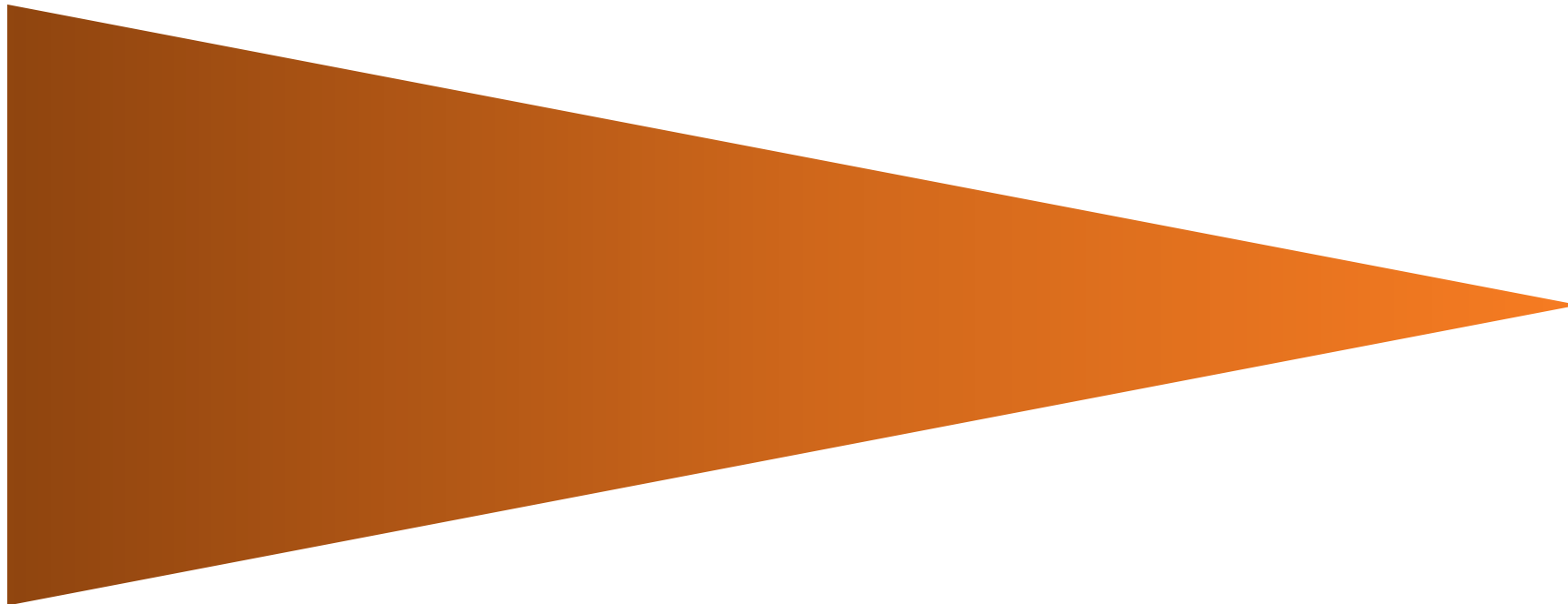

Når er «riktig tid»?

Stort handlingsrom
Få aktører

Låse posisjoner
Mange aktører

Tilpass krav og prioritering til der
ein er i prosessen

Statsbudsjettarbeid for 2025

Okt. 2023:
Finansdept.
begynner
arbeid med
budsjett '25

Jan 2024:
Startskudd '25

Primo mars:
Regj. første
budsjett-
konferanse

Aug/sept:
Regj. andre
budsjettkonferanse (?)
Vurdering av forslag,
inkl. nye politiske
prioriteringer

Primo okt:
Budsjett
legges
fram

15. des:
Budsjett
vedtas

Jan

Feb

Mars

Juli

Aug

Sept

Okt

Nov

Des

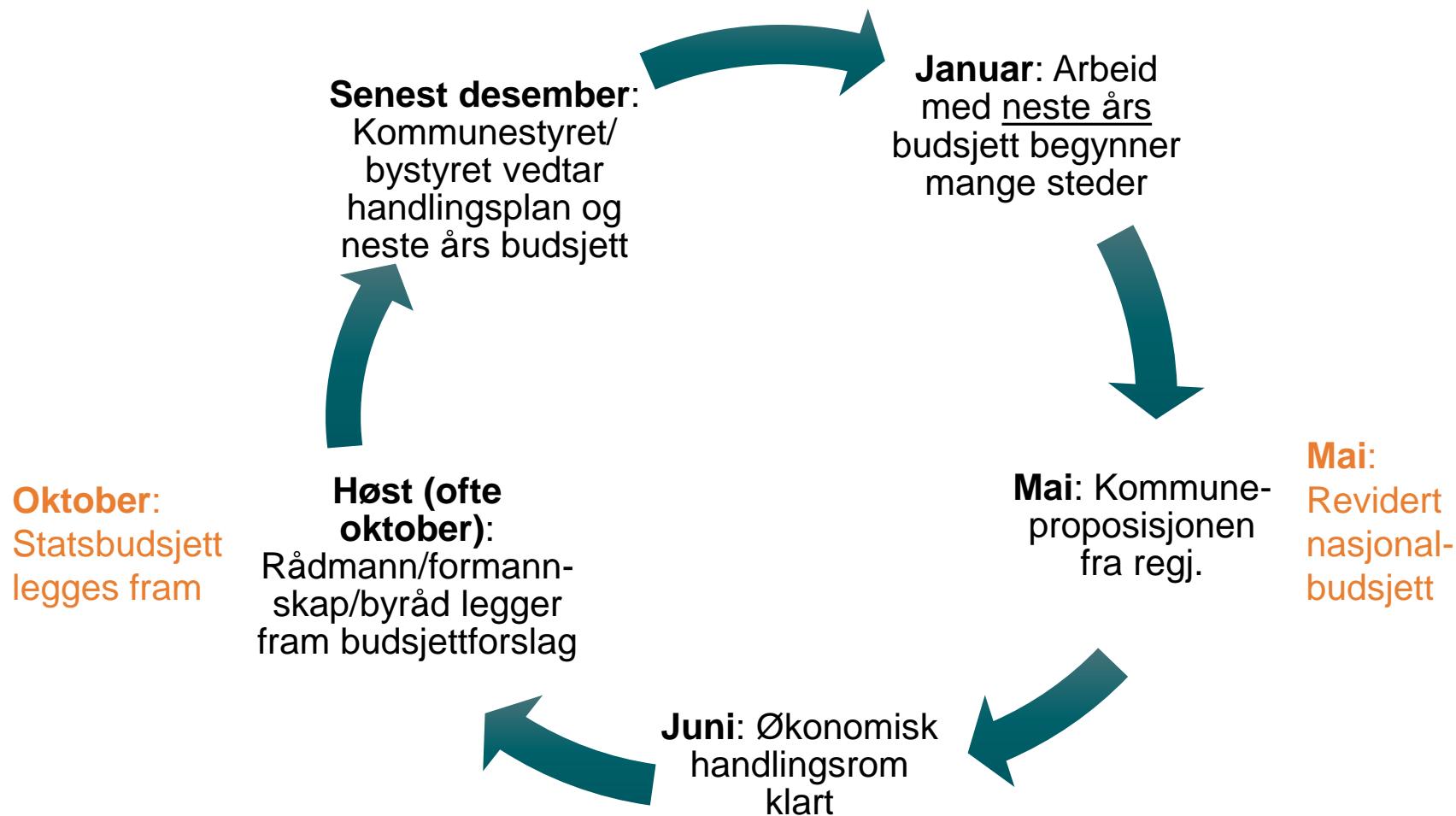
Jan:
Dept. frist for
innspill til
budsjett '25 på
eget område

Ultimo juli:
Frist for dept.
forslag til
fordeling

20. sept:
Gul bok
godkjennes

Okt-des:
Forhandlinger,
debatt

EKSEMPEL: Budsjettprosessen i en kommune

Partiprogram

Vinter/vår 2024:
Viktig vindu for å påvirke lokale partilag opp mot sentrale partiprogram

Høst 2024:
Frist for innspill fra lokal-/fylkeslag til nye partiprogrammer

Våren 2025:
Partiprogram for 2025-2029 vedtas

Med andre ord:

Vi skal være der fra nå og framover –
og stadig mer intensivt i jan/februar –
(og fram mot sommerferien) –

- ✓ for å få lokale budsjettseire for 2025
- ✓ for å få forpliktende formuleringer i partiprogrammene for 2025-2029
- ✓ for å sette agendaen for valget 2025

Aller, aller viktigst:

Lag en plan og prioriter!

&

Bare gjør det!

&

HOLD UT! 😊

Diskusjonsoppgave:

Hvordan gjøre en eller flere politikere gode i din kommune?

TAKK FOR MEG!